

Komedie s kapkou černého humoru, to je Taky fajny synek

Ostravské DPB v pátek 4. 4. uvedlo premiéru inscenace Taky fajny synek. Ačkoliv se Bezručí v letošní sezóně věnují spíše vážným hrám, pro jednou se rozhodli uvolnit atmosféru v hledišti i na jevišti. Nabízí nám inscenaci Taky fajny synek, která bude zajímavá hlavně pro Ostraváky, protože zbytku republiky by zřejmě nemusely dojít některé souvislosti. Hra však nabízí jakýsi pohled do duše Ostraváka. Jejím autorem je Petr Kolečko a celou hru zrežíroval Filip Nuckolls. Námětem je lehce nadnesené hornické město. Nechybí Baník, Baroš, horníci, Nohavica a metanolová aféra s pančovanou vodkou.

Hlavním hrdinou příběhu je Felix (Michal Sedláček), začínající muzikant, který sní o své budoucí slávě a úspěchu. Podle své teorie, která hlásá, že „cesta ke spasení vede přes utrpení“, má k oné spáse celkem slušně nakročeno. Nejen že ho opustila jeho láska Karina (Pavla Gajdošíková), ale řeší i poměrně složitou situaci v rodině.

Se svou matkou Lenkou (Kateřina Krejčí), která je závislá na alkoholu a jen stěží dokáže udržet své myšlenky, žije v typickém ostravském panelákovém bytě. Po letech zjistí, že má otce, ale místo radosti přijde zklamání. Vždyť je to Pražák a ještě ke všemu Slávista! Pro Ostraváka naprosto neakceptovatelný fakt, se kterým se nelze smířit. Může snad být pro začínajícího písničkáře, který se chce proslavit ostravskými písničkami, něco horšího než pražský původ? „Čerstvý“ otec rodiny farář Vladimír (Dušan Urban) se rozhodne skončit se svým posláním, protože se domnívá, že Bůh na lidi kašle. Chce navíc napravit své dřívější chyby a začít žít rodinu. Vybere si ale dosti svérázný způsob. Felixova matka umí rozeznat metyl od etylu, a tak si začnou pohrávat s pančováním alkoholu.

Jako v každém správném příběhu z Ostravska, ani zde nesmí chybět prostředí dolů. Felix je velký příznivec všech horníků, ale bohužel ho do dolu nevzali, protože je astmatik. Strašně se však touží dostat alespoň do zavřeného dolu, aby si mohl prohlédnout pravé prostředí všech havířů. Důlní společnost se rozhodla uzavřít jeden z dolů, čímž udělala čáru přes rozpočet skupině svých zaměstnanců. Horníci (Lukáš Melník, Ondřej Brett, Josef Jelínek), kteří náhle přišli o práci, zůstávají i nadále v zavřeném dole, se kterým byla spojena většina jejich života a ze kterého si udělají svůj druhý domov. Vedou zde bezmyšlenkovité dialogy a snad čekají na spásu či probuzení. To jim poskytne Felix, který jim přijde vzdát hold. Začnou se vzdělávat, číst Freuda a Hegela a jejich život náhle nabere nový rozměr.

Závěrem padá meteorit na Ostravu, který ve svých písních zmiňuje Felix, ačkoliv mu všichni říkají, že meteority padají jen nad významnými městy jako je New York. Všichni naštěstí přežijí, sejdou se v dole a radostně společně zpívají. Zazní jak jinak než proslavená píseň Jaromíra Nohavici – Ostravo!

Pro někoho možná zklamání, já jsem se skvěle pobavila a nasmála. Řekla bych, že o samotný příběh až tak nejde, cílem tvůrců bylo především pobavit. Ač možná kapku nepřiměřeným černým humorem na kraj, kde během metanolové aféry zemřelo nemálo lidí. Kde jinde uvidíme horníky citující Freuda, jak si chodí číst do zavřeného dolu? Nechyběla řada vtipných scén a promyšlených detailů a pravý ostravský přízvuk. Líbila se mi nápaditá scéna fungující na principu propojení podzemí s nadszemím, kde se nachází již zmiňovaný byt Felixovy matky. Pochválit musím výkon horníků v hereckém podání Lukáše Melníka, Ondřeje Bretta a Josefa Jelínka. Někoho z diváků žijících v Ostravě může odradit způsob, jakým se na naše ocelové město pohlíží, ale účelem autora jistě nebylo toto krásné bydliště shodit.

Kristýna Szkanderová / Generace21.cz / 14. dubna 2014

Jsem šťastný, jen když jsem nešťastný

Narušit hegemonii ostravských regionálních divadelních identifikací rozhodl se statečný vetřelec – Pražák jako poleno, i když jako dvě třetiny obyvatel hlavního města náplava, v jeho případě z Broumova – Petr Kolečko. Pro Divadlo Petra Bezruče uklohnul Takeho fajneho synka.

Režii vzal na svá bedra bezdomovec z Ústí, sirota po radnicí zavražděném Činoherním studiu, režisér Filip Nuckolls. Stejná sociální nezačleněnost platí i pro autora originální hudby Ondřeje Švandrlíka. Kontrast rubání a paneláku vystavěl na jevišti Lukáš Kuchinka, havíře, faráře, eroticky štědrou Karinu, synka a jeho matku solidně vyhastrošil Jan C. Löbl. Autorovi i režisérovi se do toho pokoušela mluvit, řekl bych marně, dramaturgyně Daniela Jirmanová.

Jenom ty postavy! Ostravský písničkář Felix Šalda, který stejně jako Nohavica a další severomoravští umělci je šťastný, jen když je nešťastný. On navíc čistou láskou miluje Karinu, která ale touží po tom, „ukázat mu kozy, a pak...“ Když jeho poetické blouznění nebere konce, rozdává si to rovnou na rubání s horníky již zavřeného dolu Paskov. Mladé šťastné nešťastníky personifikují Michal Sedláček a Pavla Gajdošíková. Ta skvěle! Ještě tragičtějšími postavami jsou havíři Lukáš Melnik, Ondřej Brett a Josef Jelínek. Odstavený důl je přivádí k filozofování, divadlu, a dokonce i k četbě Hegela a Kanta.

Melnikův Dušan má vrozenou tělesnou vadu. Vypadá trochu jako Kýchal nebo Brblá ze Sněhurky. Felix je nešťastný i proto, že ho na hornické řemeslo nevzali kvůli astmatu. Šťastnou figurou je písničkářova matka Lenka (Kateřina Krejčí). Trpí poruchou paměti. Zapomíná všechno, co bylo před pěti minutami. Jen růži vystřelenou kdysi známostí na pouti si pamatuje. Má ale vyvinutou chuť. To postřehne její zaběhnutý, tehdy náhodný partner Vladimír (Dušan Urban). Jeho skepse pokračuje poznáním, že bůh už na lidi kašle, a proto není. Zběhne i z farářského řemesla, a když Lenka po chuti rozeznává i etyl od metylu, začne podnikat v pančování.

Tenhle Vladimír je nejenom Felixovým otcem, ale třídním původem taky Pražák, což je písničkářovo definitivní neštěstí. Semele se to tak, že nakonec požijí skoro všichni... Hodně černou groteskou s bílými holemi nakonec, tak trochu koktavým příběhem, průměrným kabaretem, ve kterém není svaté už vůbec nic, tím vším počastoval Kolečko Ostravu. Po pravdě řečeno, viděli jsme o nepřiznaném Evropském městě kultury roku 2015 lepší kousky. Taky fajny synek drhne v pantech jak vrata od zavřeného dolu. Nepomohli mu ani Jaromír Bosák, který komentuje Baník v semifinále Ligy mistrů, ani Marie Rottrová, která moc hezky zpívá. Určitě líp než Kolečko někdy píše.

J. P. Kříž / Novinky.cz / 8. dubna 2014

To vam je taky fajny synek

Silnou stránkou dramaturgie Divadla Petra Bezruče je lehkost, s jakou střídají tvorbu klasickou a experimentální, náročnou a zábavnou. Po chmurném dramatu Petrolejové lampy vyrukovali se sebeironickým obrazem Ostravy v komické hříčce Taky fajny synek. Činohru se zpěvy hraničící s kabaretem napsal pro divadlo na objednávku plodný autor her ze současnosti Petr Kolečko a režíroval ji Filip Nuckolls z Činoherního studia v Ústí. Dravá komedie s hořkými tóny, v níž se všichni mohou naplno rozehrát, měla premiéru 4.dubna.

Vertikálně členěná scéna, kde vespod je důlní pracoviště s výdřevou a nahoře obývá v paneláku, obojí propojeno schodištěm na pravé i levé straně, vtípně umožňuje provázat děj ve dvou rovinách. Scénkami ze svého života nás provází nezaměstnaný mladý Ostravák Felix, který ve svém věku už ví, že nemá na to být úspěšný sportovec, politik ani nic podobného, tak aspoň chce být písničkář. Navzdory svému jménu a názoru své dívky nechce být šťastný, vždyť přece jen ti nešťastní mohou něco pořádného vytvořit. Odchází od předčasně zestárlé mámy hledat inspiraci dolů, mezi havíře, jimž zavrou šachtu, nepochodí tam ani později u rozhlasového redaktora. Vše nabere obrat, když se objeví neznámý otec a rodinka začne pančovat kořalku. Do příběhu zasáhne i pád meteoritu a mnoho neprozradíme dovětkem, že Felixe nakonec čeká úspěch, i když zatím jen skromný...

Hra je konstruována jako volný sled skečů a trochu připomíná pásma Průběžná O(s)trava krve Petra Hrušky a Radovana Lipuse, se kterou kdysi slavila úspěchy KS Aréna. Tehdy ovšem šlo o ironickou sebereflexi, zatímco text hry Taky fajny synek ukazuje Ostravu pohledem zvenku. Pražský dramatik Kolečko vidí naše město přes jeho symboly: těžký průmysl, směs rodilých (kteří mluvi kratce) a přistěhovalců, nezaměstnaní, fanoušci Baníku, aktuální metanolová aféra, ale i populární zpěvačky Rottrová a Špinarová či písničkáři Nohavica a Krajčo. To opeřil vděčnými citacemi Freuda a Hegela, strašákem Alzheimerera, ohrožením města pádem meteoritu – a ovšem i známou nechutí Ostraváků (ostatně všech mimopražských) vůči Praze. Vše je dotaženo až do groteskní nadsázky a absurdity – jako když je řeč o hamburgerech vyráběných z masa krtek chovaných na farmě.

Samotný text hry je jen hrubá osnova, z níž režisér spolu s nadšenými, energií oplývajícími herci vytvořili plnokrevnou inscenaci. Největší prostor má chlapecký, neodolatelně srdečný Michal Sedláček jako Felix, vedle něj se prosazuje klaunský Lukáš Melník, role trpasličího slovenského havíře Dušana s červenými permonickými botkami je pro něho jako dělaná, stejně jako rolička namyšleného rozhlasového dramaturga. Ondřej Brett a Josef Jelínek ztělesňující svérázné postavy havířů Egona a Jarina spolu s ním rozumují, fandí, pijí, studují anebo pitvorně tančí a zpívají jako trio parodující homosexuály. Komickou figuru otce pančujícího vodku zastal Dušan Urban, matka Kateřiny Krejčí má jemnější herecké polohy, smeknout je třeba před jejím parafrázování písní Rottrové a Špinarové. Pavla Gajdošíková přesvědčí v menší roli poddajné, ale realistické holky Kariny.

Inscenace hry Taky fajny synek se nesnaží o nějakou hlubší sondu. Vypráví však o všem tom, co známe anebo aspoň tušíme, nově a z jiného úhlu pohledu, zajímavě a hlavně tak zábavně, že to potěší každého diváka.

Milan Líčka / Krasnaostrava.cz / 6. dubna 2014

Taky fajny synek u Bezručů sází na zábavnou komiku starých klišé

Divadlo Petra Bezruče představilo svou novou autorskou hru. Jmenuje se Taky fajny synek, pro divadlo ji napsal Petr Kolečko a režíroval Filip Nuckolls. Námětem jsou mytizované ostravské reálie podané ve čtveráckém kabaretním hávu. Nechybí Nohavica, Baník, vodka, metanol, ale ani Maruška Rottrová nebo Věrka Špinarová. Ale je tohle opravdu hra o typické Ostravě?

Taky fajny synek je taka zabavna a za vlasy přitažena komedija. S mladou hereckou dvojicí Michalem Sedláčkem a Pavlou Gajdošíkovou a s přemírou stylizované mediálně vděčné „rudovské“ ostravštiny. Ale také s výbornou scénografií, dynamickou hudbou a ulítlými gagy. Ostrava to sice není, ale tak nějak si ji mnozí představují. Před diváky ční na obzoru panelák z 80. let, uprostřed čtvercová cimra à la králikárna se sociopatickou rodinkou a pod ní štola s horníky – prý z Paskova.

Tak to je ta naše Ostrava či vlastně Taky fajny synek s chytlavým podtitulem Elektrochemická balada. Elektřina po celou dobu nijak výrazně do děje nezasahuje, což je škoda, protože řada herců byla původním povoláním právě elektrikáři a k herectví se dostali až po náhlém osvětlení. Chemie se smrškla do metanolu. No proč ne, máme přece 21. století a komiksové zkratky.

V Ostravě se sice více než čtvrt století netěží a děj hry by bylo velice vhodné přenést do karvinského revíru, ale o to tady nejde. Pokazila by se tím ostravská metafora a narušilo otrěpané klišé o hornickém městě. Takže v tomto směru Kolečko nic nového neříká. Horníci jsou zkrátka pitomci, kteří si přímo říkají o divadelní karikaturu. Tak nějak to bylo už v neméně divácky vstřícných Pestrých vrstvách. Zatím jediný opak potvrzující toto „pravidlo“ představili bratři Bambuškové v inscenaci na Dole Michal pod názvem Zdař Bůh! Ale kdeže ty časy jsou.

Divadelní metafora u Takeho fajneho synka funguje v propojení podzemí a nadzemí, mezi štolou a panelákovým bytem. Navzájem je herci propojují diváckou akcí, a i když o sobě dlouhou dobu nevědí, nakonec se všichni členové vyšinuté rodinky setkají s podzemníky tváří v tvář. Ale není to dotaženo do konce. Ostravsko je krajina pohyblivého horizontu a nakloněné roviny, vždyť jen kolik pilotů musel Světlík zasadit pod Velký svět techniky u Vysokých pecí, aby se mu to tam nekymácelo. Nebýt nápadité scény, je jinak divadelní princip Takeho fajneho synka velmi jednoduchý – pásmo skečů, jednotlivých výstupů propojených živou nebo reprodukovanou hudbou. Ze všech je asi divácky nejděčnější tanec přihřátých horníků, ale proč tam vlastně je?

A pak surrealistické finální defilé slepců – horníků po vypití otrávené vodky, kteří si to v rámci trestné výpravy šinou se slepeckými hůlkami až do zmíněného bytu. Jeden z nich, trpasličí Slovák (vynalézavý Lukáš Melník), si to odskáče ještě navíc tím, že po kolenou se prostě po schodech dolů nedá lézt ani omylem. A tak skvěle zafunguje antidivadelní prvek, kdy se herec jakoby naštvě a vypadne na chvíli z role tím, že prostě vstane a sejde dolů. Škoda, že takových antiiluzivních prvků není v inscenaci více, výrazně by to prospělo její celkové gradaci.

Michal Sedláček coby masochistický antihrdina snící o své písničkářské kariéře uplatňuje svůj muzikální talent. Škoda, že není tak efektně gradující jako v případě jeho výraznější, byť epizodní, role v aktuální bezručovské inscenaci Strýček Váňa. A škoda, že jeho partnerka Pavla Gajdošíková nemá v rámci omezeně napsané „kozaté“ Kariny větší možnost uplatnění. Tak je skutečně ti horníci nebo vyšinutí rodičové

(elegantně dementní matka Kateřiny Krejčí a pitoreskní farář Dušana Urbana) hravě zastíní. Celkově se dá říci, že Taky fajny synek je lehce servírovaný pokrm pro nezainteresovaného mladého diváka, který o Ostravě zase tolik neví, ale rád se baví, takže jej spolkně hravě i s navijákem.

Martin Jiroušek / Ostravan.cz / 6. dubna 2014